

29.12.1

100b (משנה א) → 101b (לדידיה נמי היתה לו שעת הכושר)

Note: this short chapter focuses on obligations to the מקדש generated by a vow and how each phrase translates in donor-terms

1. ואם כל בהמה טמאה אשר לא יקריבו ממנה קרבן לה' והקעמיד את הבהמה לפני הפהון: ויקרא כז, יא
 2. ואם בבהמה הטמאה ופדה בערקה ויסף חמשתו עליו ואם לא יגאל ונמכר בערקה: ויקרא כז, כז
 3. וכפר עליו הפהון על חטאתו אשר חטא מאחת מאלה ונסלח לו והיתה לפהון פמנחה: ויקרא ה, יג
 4. מפל האכל אשר יאכל אשר יבוא עליו מים יטמא וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא: ויקרא יא, לד
 5. לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכר לנכרי פי עם קדוש אתה לה' אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו: דברים יז, כא
 6. ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לקלב תשלכון אתו: שמות כב, ל

ערלה וכלאי הכרם ושור הנסקל ועגלה ערופה וצפרי של מצורע ועער נזיר ופטר' חמור ובשר בחלב מטמאין טומאת אוכלין ר' שמעון אומר כולן אין מטמאין טומאת אוכלין מודה ר' שמעון בבשר בחלב שטמא טומאת אוכלין כן היה ר' שמעון אומר יש נותר שהוא מטמא טומאת אוכלין ויש נותר שאין מטמא טומאת אוכלין כיצד לפני זריקת דמים אין מטמא טומאת אוכלין לאחר זריקת דמים מטמאין טומאת אוכלין פגול בין לפני זריקת דמין ובין לאחר זריקת דמים אין מטמא טומאת אוכלין הפגול במנחה מטמא טומאת אוכלין תוספתא מסכת עוקצין (צוקרמאנדל) פרק ג

- I א Redemption of offerings which become טמא משנה א
- a טמא **מנחות ונסכים**: grains, oils and wines which become טמא
- i *if*: before they were sanctified in the כלי שרת, may be redeemed
- ii *if*: they became טמאים afterwards, can no longer redeem them
- b *birds, wood, לבונה* or “ministering vessels” (כלי שרת): can never be redeemed; פדיון קדוה”ג only applies to בהמה (v. 1)
- II שמואל’s extension of the first clause – even if the grains, oils or wines are טהורים, may be redeemed
- a *challenge*: our שנטמאו explicates משנה
- b *answer*: that is on account of the 2nd clause – even if they become טמאים, cannot redeem after שרת בכלי שרת
- i *challenge*: the 2nd clause is obvious – once it’s קדוש, cannot be redeemed
- ii *defense*: since a בעל מום is referred to (v. 1) as “טמא”, א, “טמא” that we would treat טמאים like בעל מום and may be redeemed
- 1 *therefore*: it teaches that this is not the type of “טמא” meant in v. 1
- iii *source*: v. 1 is a referent to בעל מום, as v. 2 already addresses “impure” animals (e.g. horse, pig)
- 1 *note*: we do not allow פדיון of a temporary מום, per אשר לא יקריבו, i.e. can never be offered
- c *challenge*: last clause in משנה – birds etc. have no פדיון
- i *birds*: we understand, as the משנה states – only בהמה has פדיון
- ii *but*: the other three should all be considered akin to טהורים (as wood and לבונה, not being food, aren’t טומאה and כלי שרת can be purified in מקוה)
- 1 *proposal*: since טהורים can never be redeemed, these, which are essentially טהורים (only “חיבת הקודש” makes them vulnerable to טומאה, and that only מד”ס, and only after being cut to shape (עצים) or in כלי שרת (לבונה))
- 2 *block*: perhaps טהורין may be redeemed (if they are בדה”ב חכמים); disallowed redeeming these as they are rare
- (a) *challenge*: we understand that כלי שרת and לבונה may be rare – but wood?
- (b) *Answer*: since wormy wood is invalid, worm-free wood is hard to find
- d *Suggestion* (פ”ר): had שמואל known this ברייתא, he would’ve recanted:
- i *ברייתא*: if one is מתפיש a תמימה to בהמה תמימה, it cannot be redeemed except as a קרבן; it belongs to the מזבח
- 1 *Rejection*: even if he knew the ברייתא, he wouldn’t recant; same reason as above – חכמים prevent rare things from being redeemed away
- (a) *And since*: even a small blemish can invalidate – it is rare to find a “pure” animal
- e *Rulings*: כהנא ruled that קדו”ד may not be redeemed unless they are טמא (contra שמואל)
- i *שמואל* ד’ אושעיא: two versions – if he agreed or disagreed with שמואל
- ii *א”א*: in every case, only טמאים may be redeemed (contra שמואל), except for חוטא, per v. 3 – על חטאתו – מנחת חוטא and the חטאת is redeemed
- 1 *Explanation*: if he becomes wealthier in the meantime, he “upgrades” the חטאת and the חטאת is redeemed
- III אושעיא ר”ש report – he heard that a מנחה מפוגלת, according to ר”ש, would have no אוכלין
- a *Support*: (above) תוספתא עוקצין גיב: ר”ש maintains that any איסורי הנאה that were never “fit” aren’t טרא טמאות טרא
- i *Reason*: v. 4 – if you may not feed it to another (even a non-Jew; i.e. אסור בהנאה) – not מטמא
- 1 *question*: why doesn’t ר”ש provide the reason that it is מותר בהנאה, rather than שעת הכושר, rather than שעת הכושר?
- (a) *Support*: ר”ש cites ר”ש בן יהודה (based on vv. 5-6) that בב”ח is not אסור בהנאה
- 2 *Answer*: he provided both as reasons:
- (a) *First of all*: it is food that is permitted to feed to others (מותר בהנאה)
- (b) *And additionally*: even for ישראל himself, there was a time when it was מותר (שעת הכושר)